

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye'de 2023 yılı kesin olmayan verilere göre yaklaşık 12-14 milyon arası engelli vatandaşımız bulunmaktadır.

Engelli vatandaşlarımızın yaşadığı birçok sorun bulunmaktadır.

Türkiye'de yaklaşık 729.821 kişinin engelli aylığı aldığı ancak yüzde 40-69 engelli olan vatandaşlarımıza 2023 yılı Temmuz ayı itibarıyla 1594 TL verildiği göz önüne alındığında bu tutar ile insanlık onuruna yakışır bir şekilde yaşanamayacağı aşikardır.

Engelli aylığı bağlama şartı olarak engelli kişinin ailesinin gelir durumu kriteri uygulamasından vazgeçilerek, engelli aylıklarının temel insan hakları gözetilerek en az asgari ücret seviyesine çıkarılması gerekmektedir.

Ayrıca bir diğer husus ise, evde engelli kişi ya da kişilerin bakımını çoğu kez anneler üstlenmektedir. Bir anne günlük belli saatler aralığında değil, 24 saat bakım vermekte ancak 2023 yılı itibarıyla evde bakım veren anneye sadece 5098 lira bakım aylığı ödenmektedir.

1997 yılında çıkan 572 sayılı KHK ile başlayan ve 2005 yılında çıkan 5378 sayılı yasada bulunan erişilebilirlikle ilgili 'tüm yaşam alanlarının engellilerinin erişilebilirliğinin sağlanması için planlama, tasarım, inşaat, imalat, ruhsatlandırma ve denetleme süreçlerinde erişilebilirlik standartlarına uygunluk sağlanır. Özel ve kamu toplu taşıma araçlarının engellilerin erişilebilirliğine uygun olması zorunludur. Bilgilendirme hizmetleri ile bilgi ve iletişim teknolojisinin engelliler için erişilebilir olması sağlanır.' hükmü 26 yıldır büyük ölçüde yerine getirilmemiştir. AKP Hükümetleri bu konuda sürekli erteleme yoluna giderek, en son 5 Temmuz 2022 tarihli torba yasaya ilgili yasadaki 4 rakamı yerine 8 rakamı yazılarak 4 yıl daha sürüncemde kalması sağlanmıştır.

Tüm yaşam alanlarının engelli vatandaşlarımızın erişimine uygun hale getirilmesi için gerekli çalışmalar ivedi tamamlanmalıdır.

Engelli kişilerin hayatların kolaylaştıracak ortez, protez, tekerlekli sandalye, işitme cihazları ve diğer tıbbi cihazlar ÖTV ve KDV'den muaftır. Engelli vatandaşlarımızın yaşamlarını kolaylaştırma amaçlı aldıkları diğer motorlu araçlar da KDV'den muaf tutulmalıdır. Bunların temininde sabit kur uygulamasından vazgeçilmelidir.

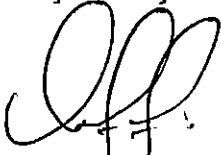
Türkiye'de ilkokuldan yüksek öğrenime kadar toplumsal bir gerçeklik olan engelliliğin yadsındığı ya da ihmal edildiği görülmektedir. Türkiye'nin de taraf olduğu Birleşmiş Milletler Engelli Hakları Sözleşmesinin 24. Maddesiyle, Anayasanın 10. ve 42. Maddeleriyle güvence altına alınan eğitim hakkı ülkemizde bütün öğrenciler için özellikle de engelli öğrenciler için büyük ölçüde kağıt üzerinde kalmaktadır. Türkiye yüzde 60 ile AB ülkeleri içinde ilkokuldan sonra engellilerin okul bırakma oranının en yüksek olduğu ülkedir. Zihinsel, işitme, görme, ortopedik ve öğrenme güçlüğü çeken diğer nöro-çeşitli engellilerin eğitim hakları sistematik bir şekilde ihlal edilmektedir. İlköğretim düzeyindeki okula giden öğrenciler içinde özel eğitim kapsamındaki öğrencilerin oranı yüzde 0.3 düzeyindedir. Milli Eğitim Bakanlığı 2022 yılı istatistiklerine göre kaynaştırmada 357 bin 319, özel eğitim okuluna devam eden 60 bin 192, özel eğitim sınıflarında ise 55 bin 175 olmak üzere örgün eğitime devam eden 472 bin 636 engelli öğrenci bulunmaktadır. Milli Eğitim Bakanlığının bir milyondan fazla öğretmeni içerisinde özel eğitim öğretmenleri toplam öğretmenlerin sadece yüzde 1,4'nü oluşturmaktadır.

Kreş sürecinden başlanarak üniversite dönemini de kapsayacak şekilde eğitim materyalleri her engel grubuna özgü hazırlanmalıdır.

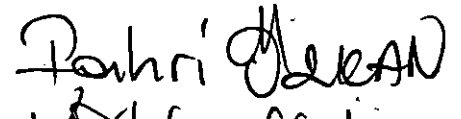
2022 yılı Temmuz Ayı verilerine göre özel ve kamuda çalışan 140.632 işçi ve 65.662 memur olmak üzere toplam 206.294 engelli vatandaşımız bulunmaktadır. Resmi verilere göre 4.905.015 engelli kişi hiçbir temel yaşamsal hakka sahip değildir. Türkiye'de iş gücüne katılım oranı yüzde 53 iken, engelli vatandaşlarımızın katılım oranı yüzde 22.1'dir. Bu oran kadın engellilerde yüzde 12.5 düzeyindedir. 4857 Sayılı Yasanın 30. Maddesinde ifadesini bulan engelli çalıştırma zorunluluğu kotası yüzde 6 olarak düzenlenerek, kamu ve özel sektördeki boş kadrolar derhal doldurulmalıdır.

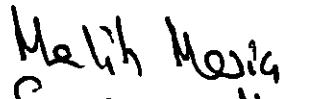
Engelli vatandaşlarımızın hayata eşit bir şekilde katılması noktasında gerekli tüm düzenlemelerin ivedi olarak yapılarak, yaşadıkları hak ihlallerinin bir an önce son bulması için insan hakları bakımından gerekli tüm yasal düzenlemelerin yapılması ve hayata geçirilmesi amacıyla Anayasanın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırma açılmasını arz ve teklif ederim.

Orhan Sümme
Adana MV.

Tohsin Ben
Yolcu MV.

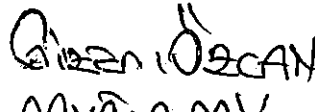

Av. Dr. M. Sezgin TANRIKULU
Diyarbakır Milletvekili

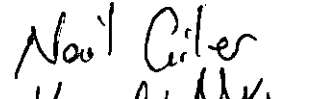

Rahri Özkan
Kırklareli MV.

Melih Meriç
Gaziantep MV.

Jale Nur Sözü
Eskişehir MV.
Ayhan BAKUT
Ağrı MV.

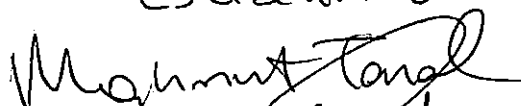

Orhan Sümme
Bursa MV.

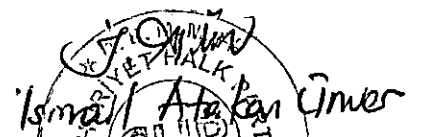

Alihan Özcan
Muğla MV.

Nail Ciler
Kocaeli MV.

K. Fala
Kayıhan Fala
Bursa MV.

Ulu
Ulu Gökören
Eskişehir MV.

Mahmut Tanel
Samsun MV.

İsmail Akkan Üner
Karaman MV.
GRUP BİSKANLIĞI

381 Sayılı Meclis Araştırma Önergesinin İmza Çizelgesi